Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Mobility & Infrastructure

Aan:	Natuur en Milieu Overijssel (NMO)
Van:	[redacted]
Datum:	23 oktober 2024
Kopie:	..
Ons kenmerk:	BI7136-RHD-XX-XX-ME-X-0002
Classificatie:	Projectgerelateerd
Gecontroleerd door	[redacted]

Onderwerp: **m.e.r.-beoordelingsnotitie Fortmond-Duursche Waarden**

---

1 Inleiding

In de provincie Overijssel wordt in 24 Natura 2000-gebieden gewerkt aan het verbeteren en herstellen van de natuurkwaliteit. De opgave is om deze gebieden te beschermen en waar mogelijk nieuwe natuur te ontwikkelen. Het Natura 2000-gebied Rijntakken betreft een rivierengebied dat bestaat uit de uiterwaarden van grote delen van de Waal, Neder-Rijn en IJssel gelegen in drie provincies. Dit gebied van Europees belang is aangewezen voor diverse habitattypen en habitat- en vogelrichtlijnsoorten. Dit betreft onder meer stroomdalgraslanden, glanshaverhooilanden en vochtige alluviale bossen (ook bekend als ooibossen). Voor de typen en soorten zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor behoud en/of uitbreiding van areaal of kwaliteitsverbetering. Voor elk Natura 2000-gebied is een beheerplan en (PAS)-gebiedsanalyse opgesteld waarin herstelmaatregelen zijn geformuleerd om de beoogde instandhoudingsdoelen (natuurdoelen) te behalen.

Het gebied Duursche Waarden (inclusief Fortmonderbos) is in het Beheerplan Natura 2000-gebied Rijntakken (Provincie Gelderland, 2018) aangeduid als kerngebied voor uitbreiding van droge graslandtypen en voor realisatie van boskernen bestaande uit droge en vochtige ooibossen.

De uitbreiding van habitattypen in het gebied Fortmond - Duursche Waarden is nader uitgewerkt in een inrichtingsplan/DO Fortmond-Duursche Waarden (Royal HaskoningDHV, 2024). De voorziene inrichtingsmaatregelen worden vervolgens vastgelegd middels een Projectbesluit in het kader van de omgevingswet. Om het milieubelang op een juiste manier mee te nemen in de besluitvorming, is een m.e.r.-beoordelingsnotitie opgesteld.

2 M.e.r.-procedure

Vanuit bijlage V van het Omgevingsbesluit is er sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht aangezien de activiteiten van het project vallen onder categorie A4 (bebossing en ontbossing) en J12 (landinrichtingsproject).

In deze beoordelingsnotitie wordt gemotiveerd aangegeven waarom de initiatiefnemer van mening is dat er al dan niet een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Op grond van de m.e.r.-beoordelingsnotitie neemt het bevoegd gezag het besluit of voor de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit een milieueffectrapport (MER) opgesteld moet worden indien de voorgenomen activiteiten belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

Het m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt samen met het Ontwerp-Projectbesluit ter inzage gelegd. Op basis van de uitkomst van deze m.e.r.-beoordeling stelt het bevoegd gezag vast of het project MER-plichtig is. In de onderstaande tabel wordt de noodzakelijkheid tot het toetsen van een m.e.r.-beoordeling aangetoond volgens bijlage V van het Omgevingsbesluit dat per 1-1-2024 actief is.

Bijlage V Omgevings-besluit				
Nr.	**Projecten**	**Gevallen waarin de mer-plicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)**	**Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)**	**Besluiten als bedoeld in artikel 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit**
A.	*Landbouw, bosbouw en aquacultuur*			
A4	Eerste bebossing of ontbossing met als doel een andere ruimtelijke functie van de grond	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan (projectbesluit)
J.	*Infrastructuur en ruimte*			
J12	Landinrichtingsprojecten	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan (projectbesluit)

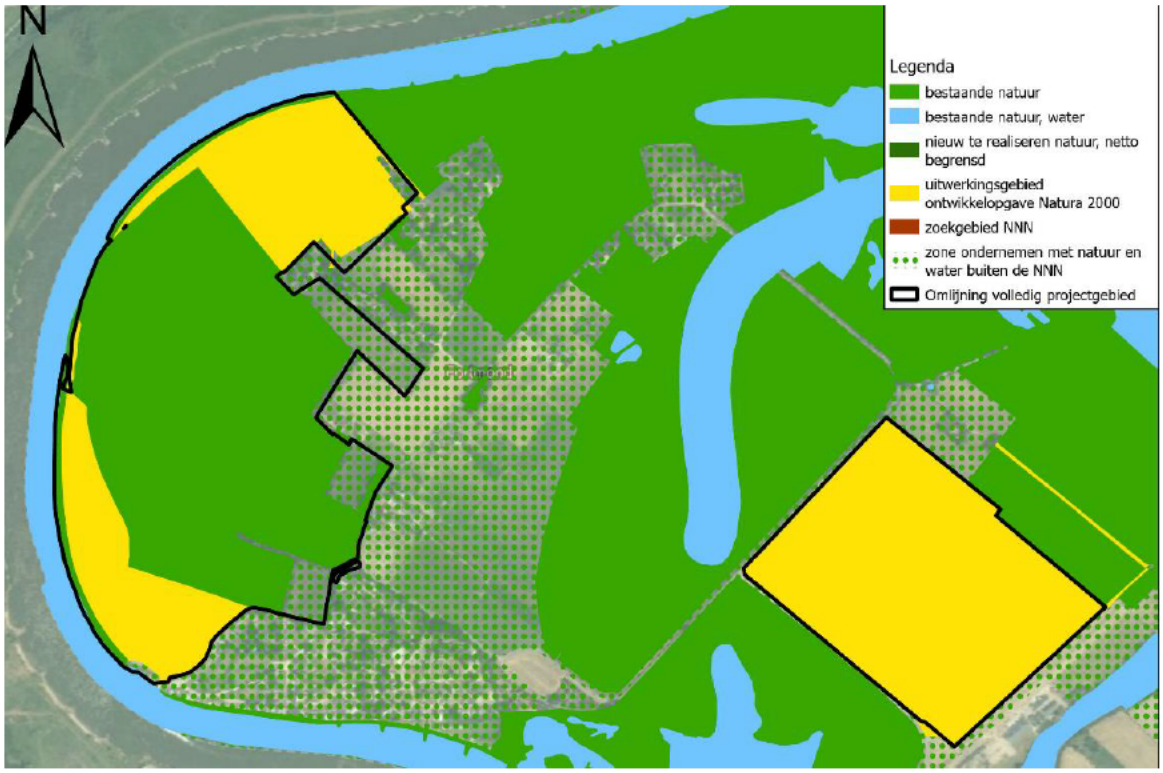
Tabel 2-1: beoordelingskader project

3 Projectopgave en gebiedskenmerken

3.1 Natura 2000 Rijntakken: projectgebied Fortmond-Duursche Waarden

Het projectgebied Fortmond-Duursche Waarden is in Figuur 3-1. Dit projectgebied valt binnen het beheerplan genoemd kerngebied Duursche Waarden (inclusief Fortmonderbos) voor uitbreiding van droge graslandtypen en locaties voor het realiseren van boskernen bestaande uit droge en vochtige ooibossen. In dit gebied zijn de volgende habitattypen belangrijk voor het behalen van de instandhoudingsdoelen; Droog hardhoutooibos (H91F0), essen-iepenbos (*H91E0B), beekbegeleidende bossen (*H91E0C), ruigte en zomen (H6430C), stroomdalgrasland (*H6120) en glanshaverhooiland (H6510A). Een aantal van deze habitattypen heeft in Nederland een groot aandeel en belang voor het Europees natuurnetwerk en zijn als prioritair aangemerkt met een speciale opgave, deze zijn aangeduid met een ster (*).

Om de uitbreiding van habitattypen in het projectgebied Fortmond-Duursche Waarden te realiseren is het “uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000” opgenomen in het NNN naast bestaande natuur (zie Figuur 3-1). Binnen het uitwerkingsgebied moeten maatregelen worden genomen die nodig zijn om de achteruitgang van natuurwaarden in Natura 2000-gebieden te voorkomen en op langere termijn de doelen voor de Natura 2000-gebieden te realiseren. Buiten het NNN is een zone “Ondernemen met natuur en water” (ONW) buiten de NNN opgenomen in provinciale Omgevingsverordening. Het NNN en ONW-zone hebben overlap met Natura 2000-gebied Rijntakken.

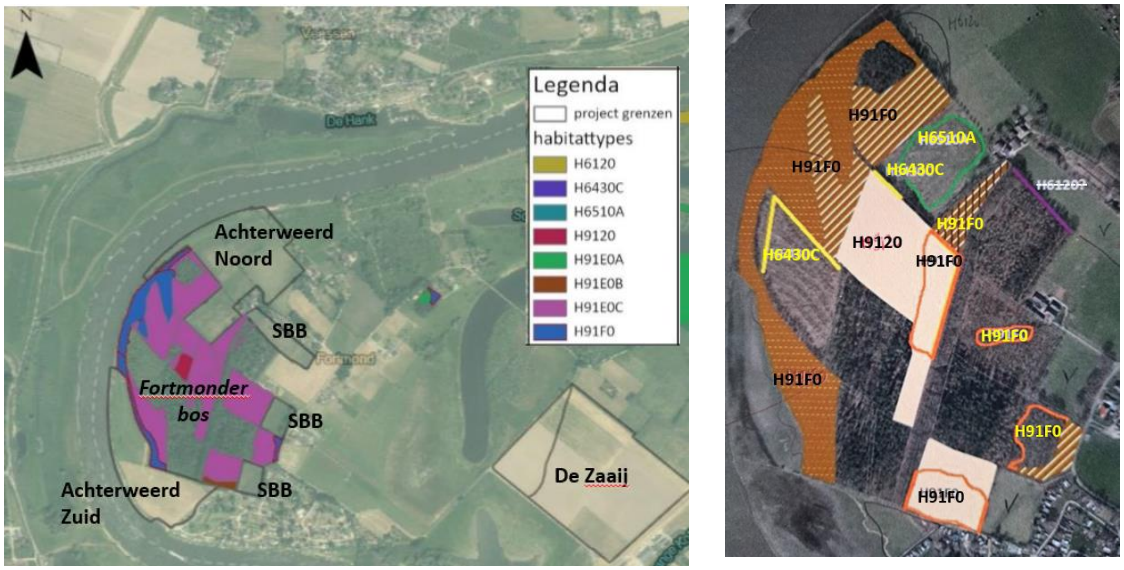
*Figuur 3-1: Planologische duiding ligging bestaande natuur en de ontwikkelopgave Natura 2000 binnen projectgebied Fortmond- Duursche Waarden. (*bron: *Omgevingsverordening Overijssel 2024). Verbetering van het bestaande Fortmonderbos is daarbij een parallel project (geen onderdeel Projectbesluit).*

Provincie Overijssel heeft Natuur en Milieu Overijssel (hierna NMO) als bestuurlijk trekker aangesteld voor het realiseren van de Natura 2000-ontwikkelopgave IJsseluiterwaarden, waar het projectgebied Fortmond – Duursche Waarden ook binnen valt.

3.2 Gebiedskenmerken

Geomorfologie
Het gebied bij Fortmond, gelegen in de binnenbocht van de IJssel, kenmerkt zich door een gevarieerd reliëf, dankzij zandruggen die een kronkelwaard vormen, met hoogtes variërend van 3 tot 8 meter boven NAP. Deze zandruggen zijn gevormd door de IJssel, waarbij de westelijke zandruggen smal zijn en de oostelijke robuuster, mogelijk ouder, maar toch kalkrijk van oorsprong. Aan beide zijden van het gebied zijn zandafgravingen geweest. Recent onderzoek door de Bosgroepen in 2023 heeft aangetoond dat de morfologie van het gebied is aangetast door ontgravingen en egalisatie, voornamelijk in het zuidelijke deel en rond lokale zandwinningen. Het onderzoek suggereert dat Fortmond voornamelijk in de vroege middeleeuwen is gevormd, met een hooggelegen landschap boven de IJssel-overstromingshoogte, waarbij sedimenttransport en verstuiving hebben bijgedragen aan het huidige reliëf.

Natuurwaarden en habitattypen
De bossen van het Fortmonderbos en de Duursche Waarden behoren tot de oude boskernen van Overijssel (meer dan 350 jaar oud) met substantieel een boom- en struiklaag van autochtone/wilde bomen en struiken. Het betreft restanten van hardhoutooibos en milieus die in potentie kunnen ontwikkelen tot hardhoutooibos. Binnen het gebied liggen enkele oude boskernen die waardevol zijn. Het hoge gelegen bos bestaat uit uitgegroeid eikenhakhout en eikenspaartelgenbos dat op de Hottingerkaart van ca. 1787 is aangegeven en in het oud kadaster van 1830 ook als hakhoutbos is aangegeven. In de ondergroei valt de ontwikkelde struiklaag met o.a. gewone vogelkers, wilde kardinaalsmuts en bosrank op. De lage delen bestaan uit essen-iepenbos met gewone vogelkers, wilde kardinaalsmuts en eenstijlige meidoorn. In het Fortmonderbos komt een rijke oude bosflora voor met de Bosanemoon, Grote keverorchis, Kruisbladwalstro (bosrand), Ruig viooltje, Lelietje-van-Dalen, Valse salie en *Equisetum x ascendens*. *Equisetum x ascendens* betreft een hybride van twee paardenstaartsoorten, namelijk schaafstro x vertakte paardenstaart is een paardenstaart en is een zeer zeldzame soort. Van de stroomdalsoorten die in 1985 zijn waargenomen komt Cipreswolfsmelk (Ecy) nog in het gebied voor. (Bremer, 2022)

Figuur 3-2 Links de vigerende habitattypenkaart (Provincie Gelderland) en rechts de weergave van aanwezige habitattypen (o.b.v. P.Bremer, 2024) dat zal worden verwerkt in de geactualiseerde habitattypenkaart

In Figuur 3-2 is links de vigerende habitattypenkaart (Provincie Gelderland, raadpleging 26 februari 2024) weergegeven en rechts de aanwezige habitattypen op basis van analyse van vegetatiekarteringen, morfologie en veldbezoek door de ecoloog van de provincie (Bremer, 2022 en 2024). Uit deze analyse is naar voren gekomen dat in het Fortmonderbos (bestaande natuur) meer H91F0 droge hardhoutooibossen (donkerbruin en gearceerd) voor komt dan in andere bosdelen. Hieronder vallen ook H91E0B *essen-iepenbossen vanwege de zandige standplaats. H91E0C *beekbegeleidende bossen komt anders dan de vigerende habitattypenkaart aangeeft hier niet voor. Op de droge standplaats buiten rivierinvloed komt

H9120 beuken-eikenbossen met hulst voor met een groter areaal dan op de vigerende habitattypenkaart is aangegeven.

Het gebied is vanuit het verleden bekend om de mantelzomen bij droge bosranden en langs meidoornheggen, dat onder het habitattype H6430C ruigten en zomen bij droge bosranden valt. Vooral zomen met Torenkruid en Kruisbladwalstro zijn belangrijk en nemen nu maar een heel klein oppervlak in binnen het gebied. Verder is dit type nooit goed onderzocht, maar komt hier wel voor met gering areaal bij de kapvlakte en bij een voormalige landbouwenclave. Kruisbladwalstro, dolle kervel en heggedoornzaad komt nog steeds in het gebied voor en het bos heeft veel randen met kansen om H6430C te ontwikkelen. Officieel komt het type nog niet voor maar is dit één van de weinige plekken in het Overijssels deel van de Rijntakken dat geschikt is om deze zomen over vele honderden meters te ontwikkelen. Ter hoogte van de voormalige landbouwenclave komt naast mantelzomen vanwege sinusbeheer H6510A glanshaverhooilanden voor.

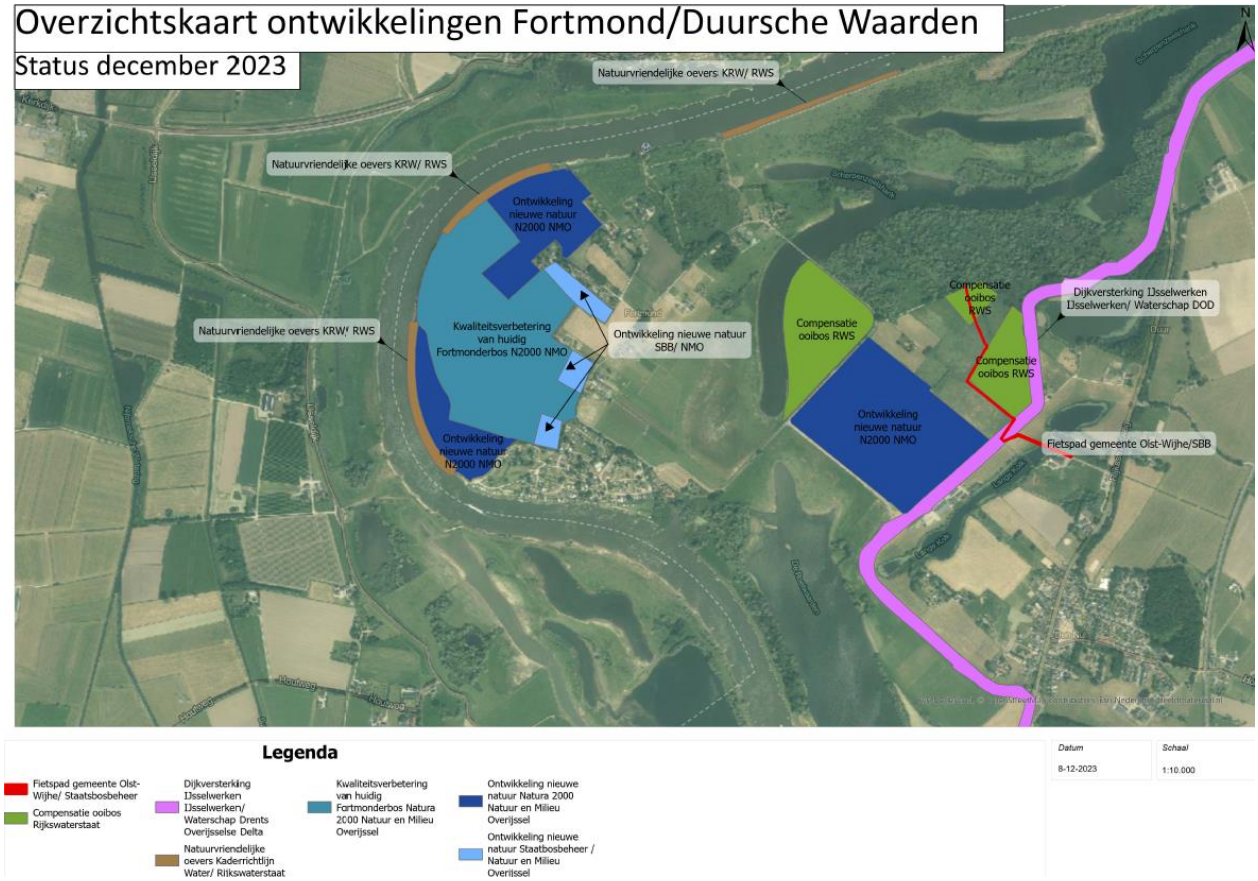
Bij Achterweerd Noord wordt voormalige landbouwgrond sinds 2009 beheerd als natuurweiland met sinusbeheer. Daarvoor was het een paardeweitje. Uit vegetatieopname in 2022 blijkt dat hier een grote diversiteit aan inheemse planten aanwezig waren alsook diverse vlindersoorten. Op advies van de provincie wordt 1/3 van het perceel gemaaid (en afgevoerd) en mag de bosrand zich natuurlijk ontwikkelen (Jansen, 2022).

Samenvattend zijn in het gebied zeldzame habitattypen en nog zeer bijzondere plantensoorten aanwezig met goede potenties voor uitbreiding dat wenselijk is voor de staat van instandhouding en de verbeterdoelstellingen voor het Natura2000-gebied Rijntakken.

Figuur 3-2-1: voorkomende habitattypen

3.3 Raakvlakprojecten

Bij de invulling van de uitbreidingsopgave in het ontwerp wordt rekening gehouden met ontwikkelingen in de omgeving (raakvlakprojecten), zie Figuur . De ontwikkelingen zijn hierna kort beschreven.

Figuur 3-3: Overzichtskaart raakvlakprojecten projectgebied

Kwaliteitsverbetering bestaande Fortmonderbos

De kwaliteitsverbetering van het bestaande Fortmonderbos wordt is een separaat lopend deelproject, eveneens in het kader van het Natura 2000 Beheerplan.

Het Fortmonderbos was deels in gebruik als productiebos en is met enkele landbouwpercelen sinds 2022 voor het grootste gedeelte in eigendom en beheer van Staatsbosbeheer (voorheen eigendom Landgoed de Gelder). Er zijn verbetermaatregelen voorzien voor kwaliteitsverbetering en omvorming van het bos naar kwalificerende habitattypen. Het betreft beheersmaatregelen zoals het verwijderen van invasieve soorten en het uitdunnen van het bos. NMO werkt, in opdracht van de provincie, samen met Staatsbosbeheer het inrichtings- en beheerplan uit. Staatsbosbeheer zal de interne maatregelen uitvoeren. Daar waar raakvlakken zijn met de scope van het definitief ontwerp uitbreiding N2000 Fortmond Duursche Waarden wordt de relevante informatie betrokken bij ontwerp, beheer en onderhoud.

KRW-doelstelling en realisatie flauwe oevers langs de IJssel

Rijkswaterstaat heeft als waterbeheerder van de IJssel de opgave voor realisatie van de KRW-doelen. Het Consortium ‘Green Rivers Open Wonders’ (GROW) heeft een ontwerp opgesteld met invulling van een flauwe natuurlijke oever ter vervanging van de huidige steile en met stenen beklede oever.

Stroomlijn en compensatieopgave zachthoutooibos

In het kader van project Stroomlijn heeft Rijkswaterstaat een compensatieopgave voor ontwikkeling van zachthoutooibos (*H91E0C). Ten noorden en westen van het deelgebied de Zaaij worden terreinen

ingericht waar zachthoutooibossen kunnen ontwikkelen. De bosontwikkeling van deze ontwikkellocaties is opgenomen in het beschikbaar gestelde rivierkundige referentiemodel.

Aanleg van een fietsroute
De gemeente Olst-Wijhe is voornemens een fietspad aan te leggen ten noorden van het deelgebied de Zaaij.

Dijkversterking Zwolle-Olst
De beoogde dijkversterking is nadrukkelijk geen onderdeel van de scope van het ontwerp. Wel wordt in het ontwerp rekening gehouden met de dijkbeschermingszone en mogelijke inpassing van de dijk. De dijk zal buitendijks worden verbreed met aanberming. In de uitvoeringsfasering kunnen de grondstromen waar mogelijk op elkaar afgestemd worden.

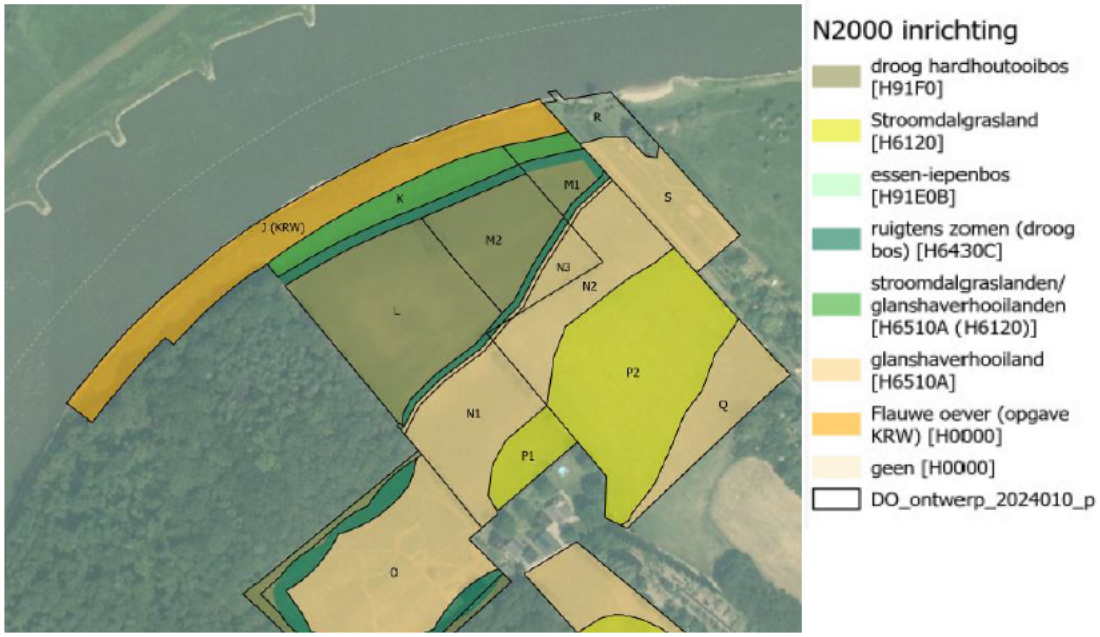
4 Voorgenomen activiteiten

In dit hoofdstuk is kort beschreven welke maatregelen per deelgebied worden genomen binnen dit project voor realisatie van de verschillende habitattypen. Ontwikkeling van hardhoutooibostypen wordt in de deelgebieden zoveel mogelijk de voorkeur gegeven boven het ontwikkelen van glanshaverhooilanden en stroomdalgraslanden. Dit omdat de rivierkundige ruimte in de gehele gebied Rijntakken beperkt is en er bestaande boskernen (Fortmonderbos en bos Duursche Waarden) aanwezig zijn. Daarmee kunnen de bestaande boskernen worden uitgebreid met het waardevolle en zeldzame type hardhoutooibos. Naast het basisprincipe voor uitbreiding van droog hardhoutooibos is in het ontwerp rekening gehouden met natuurlijke overgangszones met mantel en zoomvegetaties (H6430C) langs de bosranden alsook stroomdalgraslanden (H6120) op de zongeoriënteerde randen.

4.1 Achterweerd Noord

Het deelgebied Achterweerd Noord bestaat uit verschillende vakken/percelen ingedeeld met logische begrenzingen op basis van de abiotische randvoorwaarden voor het bodemtype (zand of zand met klei), maaiveldhoogte en mate van inundatie met rivierwater en logische lijnen in het landschap. (zie figuur 4-1).

De noordelijke zandrug (gebiedsvak L en M) is rivierkundig en ecologisch gezien de meest geschikte uitbreidingslocatie voor bos in Fortmond. Om een kwalitatief goede uitbreiding te realiseren wordt hier ingestoken op een ontgraving van 20cm en aanvulling met 60cm KRW-zand. Dit biedt een robuust dikke voedselarme zandlaag waarbij het risico op nutriënten aanrijking (fosfaat) vanuit de ondergrond naar de kruidenleeflaag zeer beperkt is. Indien mogelijk wordt kalkrijk en voedselarm zand gebruikt vanuit het direct aangrenzende gebiedsvak waar een natuurvriendelijke oever wordt aangebracht (raakvlakproject KRW).

Figuur 4-1: Overzicht einddoel ontwikkeling habitattypen definitief ontwerp gebiedsontwikkeling Achterweerd Noord (perceel T = meekoppelkans SBB percelen

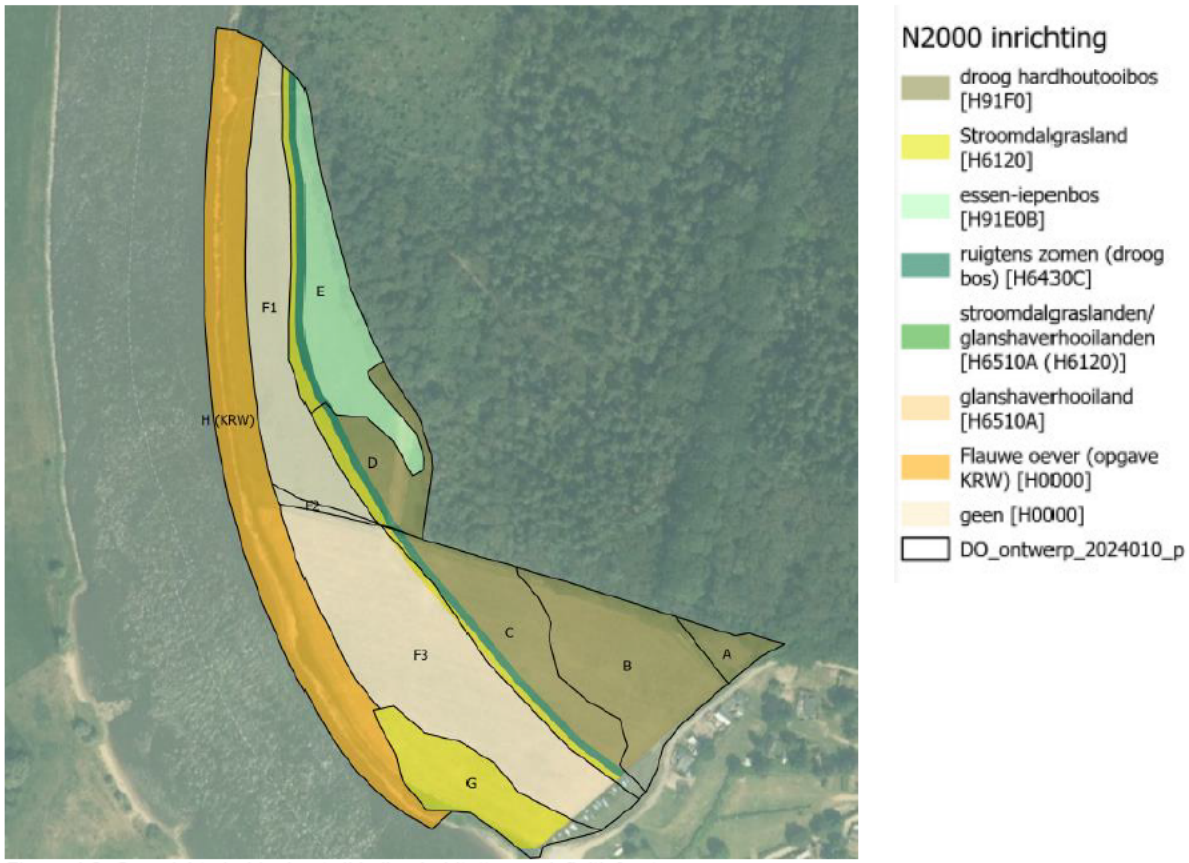
Er ligt een tweede zandrug in het terrein (deelgebied P) dat niet direct aansluit op hardhoutbos is ontwikkeling van hardhoutbos mogelijk. Om zichtlijnen naar de molen aan de overzijde van de IJssel te behouden is hier niet gekozen voor ontwikkeling van hardhoutooibos. Deze locatie is geschikt voor ontwikkeling van stroomdalgraslanden en versterkt daarmee de aanwezige stroomdalflora in de Duursche Waarden. In gebiedsvak P wordt vanwege het te hoge fosfaatgehalte de bestaande graszode verwijderd (10cm) en wordt gemiddeld 40cm opgehoogd met kalkrijk en voedselarm zand. Deze laag wordt voldoende geacht voor de ontwikkeling van het habitattype stroomdalgrasland. Om de ontwikkeling te versnellen wordt maaisel (augustus-september) aangebracht van stroomdalgrasland uit de van rivierduingrasland uit de nabije omgeving.

In de overige lager gelegen vakken met een hoger kleigehalte worden geen inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. Hier wordt door verschralingsbeheer (maaien- en afvoeren) toegewerkt naar ontwikkeling van glanshaverhooilanden dat bij perceel O al in ontwikkeling is. Uitbreiding van natuurlijke bosrand en zoomontwikkeling (H6430C) vindt door natuurlijke ontwikkeling plaats door geen of incidenteel de bosrand terug te zetten.

De vrijkomende grond uit vakken L, M en P wordt indien mogelijk hergebruikt in deelgebied T (meekoppelkans SBB-perceel zie paragraaf 4.3).

4.2 Achterweerd Zuid

In het deelgebied Achterweerd Zuid wordt ten behoeve van het herstel van de oorspronkelijk aanwezige stroomruggen en uitbreiding van droge hardhoutooibossen in vak B en C (zie Figuur 4-1) het maaiveld opgehoogd tot maximaal NAP+7,0m. Hiervoor wordt kalkrijk en voedselarm zand gebruikt, indien mogelijk uit het aangrenzende gebiedsvak waar een natuurvriendelijke oever wordt aangebracht (raakvlakproject KRW). In vak A is een invasieve exoot aanwezig (Japanse Duizendknoop. Om deze exoot volledig te kunnen verwijderen dient 3,0m af te worden gegraven en te worden afgevoerd naar een specifiek verwerkingsbedrijf. Wanneer na monitoring is vastgesteld dat de soort afwezig is, kan zich hier bos ontwikkelen. Gebieden D en E betreft nog een onaangetast reliëf met een steilrand. Hier wordt, ten behoeve van realisatie van droog hardhoutooibos (H91F0) en essen-iepenbos (H91E0B), de bovenste 10cm afgeplagd. Het verwijderen van de aanwezige dichte vegetatiemat, bevordert de ontwikkeling van het nieuwe bos vanuit het aangrenzend hardhoutooibos.
Met de ontwikkeling van de hardhoutbossen lift de ontwikkeling van H6430C ruigten en zomen bij droge bosranden mee.

Figuur 4-2: Overzicht einddoel ontwikkeling habitattypen definitief ontwerp gebiedsontwikkeling Achterweerd Zuid

Gebiedsvak G betreft een hoger gelegen deel langs de IJssel waar bij hoog water zand wordt afgezet. Dit biedt kansen voor ontwikkeling van stroomdalgraslanden. Om de ontwikkeling te versnellen wordt de

vegetatie open getrokken waarna aanvoer maaisel (augustus-september) van stroomdalgrasland uit de van rivierduingrasland uit de nabije omgeving.

In de overige lager gelegen vakken worden geen inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. De natuurontwikkeling wordt daar middels verschralingsbeheer (maaien- en afvoeren) gestuurd.

4.3 Meekoppelkansen percelen SBB

Drie percelen zijn in overleg met staatsbosbeheer (SBB) toegevoegd aan de scope van het project Fortmond-Duursche Waarden. Perceel T en U liggen binnen begrensd Natura 2000-gebied dat alleen als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Perceel V ligt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Om een deel van het oorspronkelijke reliëf in gebiedsvak T te herstellen wordt deze gedeeltelijk opgehoogd ten behoeve van uitbreiding van hardhoutooibos, boszoomontwikkeling en stroomdalgrasland met vrijkomende grond uit Achterweerd Noord. Deze vrijgekomen grond is echter fosfaatrijk en wordt daarom afgedekt met ten minste 50cm kalkrijk en voedselarm zand.

In percelen U en V worden geen inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. Hier mag natuurlijke bosrand en zoomontwikkeling plaats vinden en wordt het in eerste instantie als natuurakker beheerd. De huidige voedselrijkdom (fosfaat) is vrij hoog. Op langer termijn mag het verder ontwikkelen naar droge hardhoutooibossen.

Figuur 4-3: Overzicht einddoel ontwikkeling habitattypen in begrensd vogelrichtlijngebied. V ligt buiten Natura 2000-gebied meekoppelkansen SBB

De ontwikkeling van de habitattypen tellen formeel niet mee voor het areaal Natura 2000 Rijntakken maar levert ecologisch en landschappelijk gezien wel een bijdrage en draagt bij aan de staat van instandhouding.

4.4 De Zaaij

De Zaaij ligt binnen begrensd vogelrichtlijngebied. In gebiedsvak Y. Op de terreindelen Y is maaiveldverlaging nodig van gemiddeld 30 cm in verband met rivierkundige compensatie. Het reliëfherstel en met name bosontwikkeling in Achterweerd Zuid en de Zaaij leidt tot opstuwing dat rivierkundig gecompenseerd moet worden. De afgraving van circa 30 cm, beoogd in vak Y, is maaiveld volgend, zodat het huidig micro reliëf behouden blijft. De aanwezige laagtes (als stroombanen bij hoogwater) blijven zo behouden. Zodoende blijven de huidige hoogte verschillen in het landschap herkenbaar, deze geven ook de nodige variatie in vegetatieontwikkeling.

Na afgraving kan gezien de verwachte voedselrijkdom op langer termijn glanshaverhooilanden ontwikkelen in vak Y.

Vak X wordt niet ontgraven, hier kan hardhoutoosbos ontwikkelen.

Op het hoger terreindeel (vak X) kan hier op basis van het bodemtype (kleiig zand) essen-iepenbos of hardhoutooibos ontwikkelen met natuurlijke bosrand en ruigtezomen (H6430C). Dit sluit aan op het ontwikkelde zachthoutooibos noordwestelijk van het gebied. Dit bos heeft nu ook gedeeltelijk de kenmerken van een hardhoutooibos. Hier worden geen maatregelen getroffen.

Figuur 4-4: Overzicht einddoel habitattypen De Zaaij binnen vogelrichtlijngebied (X= hardhoutooibos, Y=glanshaverhooiland

5 Effectbeoordeling

5.1 Water (rivierkundige effecten)

In maart 2024 heeft Royal HaskoningDHV een rivierkundige analyse uitgevoerd op basis van de voorgenomen activiteit (kenmerk: BI7136-RHD-XX-ZZ-RP-Z-0010).
In de huidige situatie overstroomt de Achterweerd Zuid regelmatig. Door reliëfherstel is sprake van plaatselijke ophogingen in Achterweerd Noord- en Zuid die leidt tot een natuurlijker verloop van het landschap (door het bevorderen van het bos). Dit heeft zorgt voor opstuwing van rivierwaterstanden. Hiervoor is compensatie voorzien door middel van het afgraven van de Zaaij.

De voorziene activiteiten zijn getoetst aan de criteria uit het Rivierkundig Beoordelingskader. Alle onderzochte aspecten voldoen aan de beoordelingscriteria of zijn niet van toepassing gebleken. Onderstaand is een beknopte samenvatting opgenomen van de belangrijkste conclusies:

- Het ooibos (en de maaiveldverhogingen) in de Achterweerd Noord heeft nauwelijks effect op de rivierwaterstanden omdat dit niet in de stroombaan ligt.
- Lokaal geven beide maatregelen in de Achterweerd Zuid een opstuwend effect van maximaal 2,2 mm dat wordt gecompenseerd door een afgraving van de Zaaij. Met de compensatiemaatregel bij de Zaaij wordt de waterstandsopstuwing verlaagd tot onder de 1 mm.
- De waterstandsverschillen buiten de as van de rivier zijn relatief klein. Er is een waterstand dalend effect bij de nevengeul van Veessen-Wapenveld. Bij de Zaaij langs de waterkering is er een lokaal opstuwend effect van 10 mm.
- Er zijn minimale effecten op de dwarsstroming. De effecten die er zijn, zijn gunstig en verlagen de lokale dwarsstroming.
- Het belangrijkste morfologische effect is wegens vertraging aan de rand van de stroomgeul een sedimentatie van maximaal 5mm per jaar in de binnenbocht bij de Achterweerd zuid bij een afvoer van 6.000 m3/s (eens per jaar). Hier is in de huidige situatie onvoldoende vaardiepte aanwezig. De potentiële aanzanding schampt de rand van de vaarweg in een binnenbocht van de rivier. Het effect op aanzanding op de gemiddeld erosie/sedimentatie in het hectometervak is minimaal. Hier is ook al ruim voldoende waterdiepte aanwezig.

Aangezien de effecten voldoen aan de vereisten uit het Rivierkundig beoordelingskader worden de rivierkundige effecten (thema Water) als neutraal beoordeeld.

5.2 Bodem

In het najaar van 2023 heeft WSP een historisch en verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd voor een groot deel van het projectgebied (kenmerk: SOL023736-1.RAP001.WL, versie 2.0). Dit onderzoek heeft als doel: het vaststellen van de milieu hygiënische kwaliteit van de te ontgraven en ontvangende (water)bodem, het vaststellen van de hergebruiksmogelijkheden van de vrijkomende grondstromen en het bepalen van de (voorlopige) veiligheidsklasse (CROW 400) voor het werken in/met verontreinigde (water)bodem.
In het plangebied is niet toepasbare grond gevonden in de waterbodem (verdenking van PFAS, dat voorkomt in de bodem). Het grondwerk wordt uitgevoerd conform wet- en regelgeving, waardoor via het ‘stand still principe’ de bodemkwaliteit in acht genomen wordt genomen.
Waar de afgegraven bovengrond kan worden hergebruikt, wordt dit gedaan vanuit duurzaamheidsoverwegingen. Bij afgravingen waarbij de kwaliteit van de bovengrond niet voldoet aan de normen, wordt deze grond afgevoerd uit het gebied. Dit is mogelijk onder andere van toepassing op de Zaaij.

Op basis van toepassing van het "stand-still" principe, conform wet- en regelgeving, wordt het aspect Bodem als neutraal beoordeeld.

5.3 Archeologie

In maart 2023 heeft RAAP een archeologische afweging gemaakt voor de beoogde natuurontwikkeling in het plangebied (kenmerk: RAAP Adviesdocument 1342).
De archeologische effecten kunnen worden verdeeld in twee categorieën:

- Ontgravingen tot 30 cm -mv:
  Deze ontgravingen beperken zich tot de huidige humeuze bovengrond (bouwvoor), meestal tot zo'n 30 cm diepte en hebben geen nadelige invloed op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed. Het onderliggende archeologisch relevante niveau is echter minder goed beschermd, omdat het afdekkende uiterwaardpakket dunner is. De effecten van deze ontgravingen kunnen worden geclassificeerd als neutraal.
- Ontgravingen tussen 30 en 50 cm -mv:
  Deze ontgravingen gaan dieper dan de (verstoorde) bouwvoor. Gezien de ligging in de uiterwaard wordt vermoed dat de ontgravingen plaatsvinden in sediment dat pas sinds de bedijking is afgezet. De kans op eventueel aanwezige archeologische resten is klein. Het beschermende afdekkende pakket voor onderliggende archeologische resten zal met deze afgraving aanzienlijk in dikte afnemen. Hierdoor is de kans op aantasting van het archeologisch relevante niveau iets groter. De effecten van deze ontgravingen kunnen worden geclassificeerd als neutraal tot licht negatief.

De geplande ontgravingen tot 50 cm -mv vallen binnen de vrijstellingsgrens die in het omgevingsplan geldt, waardoor er geen verplichting is tot uitvoering van archeologisch onderzoek. Om niet over deze vrijstellingsdiepte te gaan, is door RAAP geadviseerd om tijdens de graafwerkzaamheden een marge aan te houden. Er zijn historische bronnen die suggereren dat in de directe omgeving van De Zaaij mogelijk een 12^{e}/13^{e}-eeuwse kerk heeft gestaan. Hierbij moet gedacht worden aan archeologische resten zoals (natuurstenen) funderingen, begravingen (skeletten met of zonder grafkist), perceelsgreppels en afvalkuilen. Hoewel de exacte locatie van deze kerk niet bekend is, is het raadzaam om tijdens de civieltechnische graafwerkzaamheden extra voorzichtig te zijn om eventuele (toevals-) vondsten te voorkomen. Het wordt aanbevolen om in overleg te treden met de provincie en gemeente om te bepalen of nader onderzoek naar de precieze ligging van deze kerk zinvol is en op welke manier dit onderzoek kan plaatsvinden.

Volgens het definitief ontwerp wordt alleen ter hoogte van de Japanse duizendknoop dieper dan 50 cm ontgraven. Dit is op een oppervlakte dat te klein is voor negatieve effecten (valt onder vrijstelling) waardoor een negatief effect niet van toepassing is.

Dit aspect wordt als neutraal tot licht negatief beoordeeld.

5.4 Geluid

Ten tijde van de werkzaamheden zal sprake zijn van enige geluidshinder door het grondverzet. De duur hiervan is minder dan één jaar. Na afronding van de werkzaamheden zijn er geen extra (permanente) geluidsbronnen ten opzichte van de huidige situatie. Op basis hiervan zijn er geen noemenswaardige effecten op geluid te verwachten.

Dit aspect wordt als neutraal beoordeeld.

5.5 Ecologie

De voorgenomen ingreep is ten behoeve van impuls voor natuurwaarde in het Natura 2000-gebied, betreffen *beheerplanmaatregelen* en komen daarmee in aanmerking voor vrijstelling van ontheffing- en vergunningverlening. Vrijstelling van ontheffing- en vergunningverlening betekent niet dat de initiatiefnemer voor een beheerplanmaatregel, bijvoorbeeld, geen onderzoeksplicht meer heeft op grond van de Wet natuurbescherming. Natuur wet- en regelgeving moet een integraal onderdeel van een dergelijk project zijn.

De voorziene maatregelen en natuurontwikkeling is getoetst aan de bescherming van natuur (Natuurtoets Royal HaskoningDHV, 2024. Deze valt uiteen in de volgende onderdelen met een eigen toetsingskader:

- Natura 2000
- Flora en fauna
- Houtopstanden
- Natuurnetwerk (planologische bescherming van natuurgebieden)

Natura 2000 Rijntakken

Habitattypen

De inrichtingsmaatregelen, waaronder herstel van het oorspronkelijk reliëf plaats met zand afkomstig van nabijgelegen IJsseloever, zijn gericht op noodzakelijke uitbreidingsopgave van diverse habitattypen in het Natura 2000-gebied Rijntakken op gronden waar momenteel geen habitattypen voor komen. In tabel 5-1 is het areaal aan uitbreiding opgenomen als gevolg van het project alsook het aanwezig areaal in deelgebied Fortmond-Duursche Waarden. Met het reliëfherstel is er ruimte voor gradiënten en ontwikkeling van habitattypen die op korte afstand van elkaar voor kunnen komen. Dit heeft een zeer positief effect voor het behalen van de instandhoudingsdoelen.

Natura 2000 Rijntakken		Aanwezig Fortmond-Duursche Waarden	Uitbreiding habitattypen project Fortmond Duursche Waarden		
Code	Habitattype		HR	VR	Buiten begrenzing
H6120	*Stroomdalgraslanden	1,0 ha	2,7 ha	0,3 ha	n.v.t.
H6510A	Glanshaver- en vossenstaart-hooilanden (glanshaver)	1,2 ha	3,3 ha	16,8 ha	n.v.t.
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,02 ha	1,0 ha	0,2 ha	0,1 ha
H91E0B	*Essen-iepenbossen	4,9 ha[1]	4,4 ha	3,9 ha	0,2 ha
H91F0	Droge hardhoutooibossen				
H0000	N12.02 kruiden en faunarijk grasland	n.v.t.	2,3 ha	n.v.t.	n.v.t.
H0000	N12.05 Kruiden- en faunarijke akker	n.v.t.	n.v.t.	0,7 ha	0,4 ha

Tabel 5-1 bestaand areaal relevante habitattypen en beoogde uitbreiding deelgebied Fortmond Duursche Waarden

*prioritair habitattype waarvoor Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid heeft vanwege groot Europees belang

IHD = instandhoudingsdoelstelling oppervlakte en kwaliteit; > uitbreiding en/of verbetering; = behoud

[1] essen-iepenbossen en droge hardhoutooibossen zijn samengevoegd; essen-iepenbossen vallen onder droge hardhoutooibossen o.b.v. standplaats (zandige bodem). Op kleiige gronden, beperkt areaal nabij de IJssel, zal naar verwachting essen-iepenbossen ontwikkelen.

Habitatrichtlijnsoorten

In het project komen mogelijk habitatrichtlijnsoorten voor. Voor deze habitatrichtlijnsoorten zijn geen specifieke opgaven in het projectgebied. De maatregelen hebben tijdens de uitvoering en na inrichting en ontwikkeling geen negatieve gevolgen. De meeste soorten zijn sterk aan de IJssel verbonden (zeeprik, rivierprik, elft, zalm, bittervoorn, rivierdonderpad, bever, otter en meervleermuis). Er vinden vanuit het project geen werkzaamheden plaats bij de rivier. In het projectgebied zijn bovendien geen burchten van bever of otter aanwezig; de oevers zijn versteend en het Fortmonderbos betreft een droger bostype dat op tientallen tot honderd meter van de versteend oever ligt. Hooguit vindt tijdens de uitvoering bij Achterweerd Zuid en Noord dichter bij de IJssel een geringe verstoring plaats van dieren die via de IJssel trekken. Deze verstoring is niet meer dan verstoring als gevolg van de huidige landbouwactiviteiten en/of wandelaars.
Er zijn in het projectgebied geen kleinere watergangen waar grote modderkruiper of kleine modderkruiper kunnen voorkomen.
In het projectgebied komt een poel op perceel S nabij de IJssel (in Natura 2000) en een tuinvijver oostelijk van perceel T (buiten Natura 2000) voor. Conform het beheerplan (2018) wordt de kamsalamander incidenteel in de Duursche Waarden aangetroffen. Het gaat hier om individuen afkomstig van binnendijkse populaties. Het buitendijkse gebied speelt geen rol in het voortbestaan van een duurzame binnendijkse populatie (Beheerplan, 2018). Er vinden geen maatregelen plaats bij de poel en nabije omgeving. Omvorming naar bos en natuurlijke graslanden biedt voor de kamsalamander, mocht deze hier voorkomen geschikter land- en overwinteringsbiotoop. Tijdens de uitvoering zullen maatregelen getroffen moeten worden om doding van eventueel aanwezige individuen worden voorkomen (ecologisch werkprotocol).

Vogelrichtlijnsoorten

In het projectgebied komen geen kwalificerende broedvogels voor en is er geen sprake van negatieve gevolgen. De meeste soorten zijn verbonden aan open plassen en/of rietmoeras, leefgebied dat hier niet aanwezig is. De aalscholver broed in kolonies in bossen; in het Fortmonderbos is geen kolonie aanwezig. De kwartelkoning, verbonden aan natuurlijke graslanden dat laat wordt gemaaid, is de enige soort met potentieel leefgebied in het projectgebied. Het huidig landbouwkundig gebruik en recreatie maakt het gebied ongeschikt. Uitbreiding van glanshaverhooilanden en kruiden- en faunarijke graslanden biedt nieuw geschikt broedbiotoop en kan een positief effect hebben.

De niet broedvogels voor de Rijntakken omvat diverse vogelsoorten waaronder eenden, ganzen, zwanen en steltlopers. Het begrensd vogelrichtlijngebied moet voldoende draagkracht bieden voor deze vogels als rust-, slaap- en/of foerageergebied. In het projectgebied komt graslanden voor en een open maisakker dat potentieel onderdeel kan zijn van leefgebied van steltlopers en grasetende watervogels (zie tabel 5-2). Beide groepen maken gebruik van droge graslanden naast vochtige graslanden en plasdrassituaties. De overige vogelsoorten zijn strikt afhankelijk van aangetakte nevengeulen en moeras; voor deze soorten zijn gevolgen op voorhand uit te sluiten.

Soortgroep naar voedsel	soorten	Leefgebied/biotoop
Steltlopers	Scholekster, goudplevier, kievit, kemphaan, grutto, wulp, tureluur, watersnip[1]	Droge graslanden (H6120, H6510A) en vochtige graslanden (H6510B), aangetakte nevengeulen, plas-drassituaties
Grasetende watervogels	Kleine zwaan, wilde zwaan, toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, meerkoet	Droge graslanden (H6120, H6510A) en vochtige graslanden (H6510B), plas-drassituaties

Tabel 5-2 Relevant soortgroepen niet broedvogels voor Fortmond Duursche Waarden en geschikt biotoop

De percelen rond het Fortmonderbos, Achterweerd Zuid, Achterweerd Noord en SBB-percelen liggen dicht bij het bos en zijn relatief klein. De steltlopers en grasetende watervogels geven in principe de voorkeur aan open gebieden in verband met gevaar met predatie door vos of roofvogels. Verder lopen wandelpaden langs of door de percelen heen. Dit maakt de percelen minder geschikt voor steltlopers en grasetende watervogels. Uit waarnemingen in NFDFF blijkt dat er beperkt waarnemingen zijn van deze soorten in het gebied, het betreft hooguit incidentele doortrekkers (o.a. 12 kemphaan op perceel T maart 2022). De Zaaij is groter en ligt in een open gebied en is daardoor aantrekkelijker voor steltlopers en grasetende watervogels. Uit melding van SBB wordt incidenteel op de maisakker gefoerageerd door ganzen. Het natuurontwikkelingsgebied zuidelijk en westelijk van De Zaaij (De Roetwaarden en Scherpenzeelshank) is voor deze soorten qua voedselaanbod aantrekkelijker.

Bij de uitvoering van inrichtingswerkzaamheden is hooguit tijdelijke verstoring van een niet broedvogels die incidenteel in het gebied voor kunnen komen. Tijdens de uitvoering kan uitgeweken worden naar geschikter rust- en foerageergebied in de omgeving.

Het plan met uitbreiding van habitattypen betekent dat voor een deel van het projectgebied grasland of akker wordt omgevormd naar bos. Dit betekent lokaal een beperkt verlies foerageergebied dat geen essentieel onderdeel is als foerageergebied van steltlopers of grasetende watervogels. Een deel van het projectgebied blijft als foerageergebied beschikbaar als natuurlijk grasland en natuurakker. In de Rijntakken en omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. Het project heeft geen negatieve gevolgen voor de draagkracht van de Rijntakken als foerageer- of eventueel rustgebied.

Conclusie Natura 2000 Rijntakken: De uitbreiding van de habitattypen waaronder hardhoutooibos en glanshaverhooilanden is zeer positief voor de habitattypen en heeft geen negatieve gevolgen voor de habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten. De uitbreiding van glanshaverhooilanden is mogelijk positief voor de kwartelkoning (broedvogel) vanwege uitbreiding van potentieel geschikt broedbiotoop. Voor de niet-broedvogels vormt het huidig projectgebied geen onderdeel van essentieel foerageergebied en biedt de Rijntakken voldoende draagkracht.

Natuurnetwerk Nederland

De locaties waar uitbreiding van habitattypen zijn voorzien zijn momenteel grotendeels in agrarisch gebruik. Planologisch gezien vormen Achterweerd Noord, Achterweerd Zuid en De Zaaij onderdeel van het NNN “uitwerkingsgebied ontwikkelopgave Natura 2000”. De SBB-percelen vallen onder het OWN (ondernemen, water en natuur). De deelgebieden zullen definitief toegevoegd worden aan het NNN met beheertypen die aansluiten op de Natura 2000-doelen. Hierdoor wordt het NNN verder uitgebreid met versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Fortmonderbos, dat bestaat uit een oude boskern met omliggend. Er is sprake van positieve ecologisch effecten.

Conclusie NNN: het project met bijbehorende maatregelen heeft positieve gevolgen voor het NNN en de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Beschermde soorten Flora en fauna (wet natuurbescherming)
Beheerplanmaatregelen vallen op grond van de Omgevingswet natuur onder een vrijstelling van vergunningverlening flora- en fauna activiteit. Negatieve effecten op beschermde en niet-beschermde soorten dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden. In het kader van de zorglicht is daarom onderzoek gedaan naar het voorkomen en de effecten op beschermde soorten in het plangebied. Er is enkel beoordeeld of er negatieve effecten zijn op soorten die vallen onder de soortbescherming.

Werkzaamheden zullen ecologische begeleiding uitgevoerd worden en vallen onder de specifieke zorgplicht. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. De soorten die mogelijk in het projectgebied voorkomen en waar mogelijk tijdelijk effecten op treden worden hier toegelicht.

Van de vaatplanten komen mogelijk zes beschermde plantensoorten die verbonden zijn aan akkers en/of bermen, namelijk de akkerogentroost, getande veldsla, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw en kartuizer anjer. Deze soorten worden niet in voedselrijke graslanden en akker verwacht waar de inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd. Deze soorten liften mee met de opgehoogde voedselarme zandruggen, verschraling van huidige graslanden en akkerbeheer. Het project heeft positieve gevolgen voor deze soorten door uitbreiding van geschikte standplaatsen.

Lokaal komen buiten het project- en werkgebied een poel en een vijver voor (perceel S tuin; tuinvijver oostelijk van perceel T). Het voorkomen van poelkikker en kamsalamander kan hier niet uitgesloten worden. Daarnaast mogen algemenere amfibiesoorten verwacht worden waarvoor vrijstelling geldt. Bij de poel en vijver vinden geen maatregelen plaats; er is geen sprake van aantasting van potentieel voortplantingswater. Mogelijk komen individuen op de graslanden binnen 300-500m rond de poel en vijver voor waar werkzaamheden plaats gaan vinden. Door toepassing van maatregelen zijn tijdelijke negatieve effecten te voorkomen. Na inrichting is meer geschikt leefgebied voor amfibieën beschikbaar. Het effect is positief voor amfibieën.

De aanwezige mantelvegetaties met sleedoorn, meidoorn, wilde kamperfoelie biedt leefgebied voor beschermde vlindersoorten (grote vos, kleine ijsvogelvlinder en sleedoornpage). Er wordt in het project geen struweel, struiken of wilgen verwijderd. Er vindt uitbreiding van leefgebied plaats. Het effect is positief voor vlinders.

In het Fortmonderbos komt naar verwachting vaste rust- en verblijfplaatsen voor van beschermde zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde soorten en broedvogels in het algemeen. Dit betreft otter, steenmarter, boommarter, eekhoorn, kleine marterachtigen, egel en vleermuizen. In 2023 zijn waren er in het Fortmonderbos geen dassenburchten bekend. Ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nesten betreft het soorten als bosuil, buizerd, havik, sperwer, wespendief en eventueel steenuil. Tijdens het veldbezoek van RHDHV zijn twee grotere horsten en boomholtes aangetroffen waar mogelijk nesten bevinden.
In het projectgebied met (voormalige) landbouwgronden zijn verblijfplaatsen uit te sluiten maar het vormt wel onderdeel van foerageergebied. Uitzondering is mogelijk de locatie met Japanse duizendknoop waar egel en kleine marterachtigen een verblijfplaats kunnen hebben. Tijdens de uitvoering is mogelijk sprake van tijdelijke verstoring en verlies van een verblijfplaats. Verstoring moet met maatregelen worden voorkomen, met name in het broedseizoen. Er is voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Met de uitbreiding van bos en natuurlijke graslanden en natuurakkers wordt geschikt leefgebied vergroot.
Het project heeft een positief effect voor soorten die verbonden zijn aan bos en onder meer foerageren op natuurlijke graslanden.

Conclusie flora en fauna: het project met bijbehorende maatregelen heeft positieve gevolgen voor wettelijk beschermde soorten.

Dit aspect wordt als zeer positief beoordeeld.

5.6 Stikstofdepositie

Stikstofdepositie wordt niet relevant geacht voor projecten die direct verband houden met (of nodig zijn voor) het beheer van een Natura 2000-gebied, omdat er per saldo sprake is van een positief effect op beschermde gebieden. Bij de uitvoering van Natura 2000-maatregelen is dus sprake van een vrijstelling van de vergunningplicht voor gebiedsbescherming (dat geldt ook voor soortenbescherming en houtopstanden). Wat wel van toepassing is op de uitvoering van Natura 2000-maatregelen, is de specifieke zorgplicht. Activiteiten tijdens de uitvoering waarbij stikstof vrijkomt doen hier niets aan af. Die uitvoering is simpelweg niet vergunningplichtig. AERIUS-berekeningen zijn dan ook niet nodig volgens de provincie Overijssel. De zorgplicht is van toepassing, dat betekend dat wat waar mogelijk stikstofdepositie moet worden geminimaliseerd, o.a. door toepassing materieel stage IV, elektrisch materieel en het beperken van grondtransport (vervoersbewegingen). Deze maatregelen worden toegepast, bijvoorbeeld door te streven naar hergebruik van de ontgraven toplaag in aangrenzende terreinen.

Het aspect stikstofdepositie wordt als neutraal beoordeeld, de zorgplicht is van toepassing.

6 Samenvatting en conclusies

In onderstaande tabel worden de beoogde effecten van de wijzigingen beschreven.

Aspect	Effect ten opzichte van huidige situatie?	Sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu?
Water	De effecten voldoen aan de vereisten uit het Rivierkundig beoordelingskade.	Nee
Bodem	Er zijn geen milieu hygiënische belemmeringen geconstateerd voor de realisatie van het voornemen.	nee
Archeologie en cultuurhistorische waarden	Er worden geen tot licht negatieve effecten verwacht op archeologische en cultuurhistorische waarden. Met inachtneming van het werkprotocol (op de Zaaij) worden negatieve effecten uitgesloten.	Nee
Geluid	Niet van toepassing	Nee
Ecologie	Het effect is zeer positief voor Natura 2000, NNN en beschermde soorten. Het project geeft invulling aan Natura 2000-doelen met versterking van NNN en uitbreiding van geschikt leefgebied voor beschermde soorten. Tijdelijke effecten tijdens de uitvoering kunnen worden voorkomen door te werken op basis van een ecologisch werkprotocol.	Nee
Luchtkwaliteit en stikstofdepositie en geur	Uitsluitend tijdens de werkzaamheden die minder dan een jaar duren is er gedeeltelijk een toename van emissies door vervoersbewegingen voor het afgraven van de grond. De zorgplicht in het voorkomen van effecten wegens tijdelijke emissies is van toepassing. Er komen meer bomen, wat uiteindelijk een gunstig effect heeft op luchtkwaliteit.	Nee
Ruimtelijke kwaliteit / landschap	De ruimtelijke kwaliteit van het plangebied krijgt een impuls omdat de natuurwaarden worden verbeterd.	Nee

Tabel 6-1 overzicht milieueffecten

Conclusie

Op grond van artikel 16.43 onder 2 Omgevingswet wordt geconcludeerd dat er geen milieueffectrapport behoeft te worden opgesteld en volstaan kan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling die is ingevuld met de voorliggende aanmeldnotitie. Uit de opsomming van de effecten van het definitief ontwerp op de verschillende beschouwde aspecten is geconcludeerd dat er geen belangrijke nadelige milieueffecten zijn van de natuurinrichting Fortmond-Duursche Waarden.